

7.2.1952.

115319

M o m e n t e r

til belysning av :

- I. Maria Quisling's økonomiske kår - levestandard og miljø fra 1923, da hun kom fra Russland, og til 9.4.40.
- II. Maria Quisling's levesett under okkupasjonen 1940-45.
- III. Maria Quisling's skjebne etter 1945.

-o-

Jeg tillater meg i det følgende å gjøre rede for en del fakta til belysning bl.a. av den økonomiske standard Vidkun Quisling og jeg levet under i årene 1923-40. Herav vil gå frem at vår økonomi i betydelig grad var basert på mine midler og overhodet ikke var mulig alene på grunnlag av min manns inntekter som offiser m.v.

I. I Oslo hadde vi leilighet i Erling Skjalgssøns gate 26. Husleien var Kr. 270.- pr. måned. Dertil kom ekstra-
A. utgifter til bronse, og vanlige utgifter til elektrisitet, telefon radio, m.m.

Vi hadde hushjelp i alle år fra 1923 - 1940.

B. I Telemark hadde vi 3 eiendommer:
a. Jonsborg,
b. Funnemark,
c. Hytten Honevatten.

På alle disse tre eiendommer kunne vi bo når vi ville. Om sommeren tok vi som regel opphold på disse steder, hvis vi var i Norge.

ad a.: Jonsborg - er en villa som har tilhørt Vidkun Quislings foreldre. Til eiendommen hører skog, hage og jord.

ad b.: Funnemark ble kjøpt av min mann og meg i 1934 etter en død tante av min mann. Eiendommen ble kjøpt for mine midler.

Våningshuset på Funnemark er et stort vakkert hus i 1ste klassens stand.

Huset har 10 værelser, fordelt på 2 etasjer, kjøkken og 2 verandaer.

Elektrisitet er innlagt over hele huset, og vann er innlagt i kjøkkenet.

Huset var ikke bortleiet med unntak av 1 værelse hvor det bodde en mann i flere år. Han skulle samtidig ha tilsyn med huset og eiendommen. Jorden ble hele tiden forpaktet bort til en fetter av min mann.

Ved sliden av våningshuset var der et litet hus, bestående av 2 værelser og kjøkken. Dette ble alltid leiet bort.

Til eiendommen hørte litt jord og skog og en hage.

ad c.: Hytten Homevatten.

Det er en stor hytte med helt moderne late classes utstyr et ganske stort stykke jord og skog hørte til. Eiendommen eiedes av de 3 brødrene Quisling sammen.

---'0'---

C. Vi reiste av og til til utlandet. Jeg bodde således alene nesten i 3 år i Paris og Normandie, mens min mann var i Russland.

Leiligheten i Oslo stod da for det meste tom, og vi betalte den høye husleien der.

Jeg reiste med min mann til Budapest, Wien, Berlin, Sofia, Belgrad, Paris, Sverige og andre steder.

D. M.h.t. personlig forbruk meddeles:

Særlig p.g.a. min manns representasjonsplikter - før okkupasjonen - ble der etillett visse krav til min garderobe.

Min mann var diplomat - jeg var med ham i Russland også. Før den tid arbeidet han for Nasjonenes Forbund, og senere var han som kjent statsråd.

Vi ble ofte budne i de forskjellige utenlandske legasjoner - spesielt den engelske legasjon - til middager, ball og mottagelser. Likedan var vi flere ganger budne til slottet. Under flåtebesøk var det temmelig mange mottagelser hvor vi måtte representere, og selv da min mann sluttet å være statsråd, ble vi ofte i flere år fremover budne i forskjellige utenlandske legasjoner, særlig ofte til den engelske legasjon. Admiral Kelly, øverstkommanderende for den engelske flåte, kom i 4 sommere med "Nelson" på flåtebesøk til Oslo. Han inviterte da alltid min mann og meg flere ganger på ball og mottagelser.

Jeg klodte meg i denne tid alltid pent, og i vesentlig grad ved hjelp av egne midler.

Revnes kan at jeg fra Rusland hadde med en mengde kostbare kniplinger, og 2 pelsar - persimær og bisam -. Disse ting har alle mine bekjente fra den gang stadig sett.

E. Min personlige omgangsrets i Oslo var sosialt og økonomisk godt fundert.

Jeg var således bl.a. medlem av en såkalt "russisk klubb" i 9 år sammen med flere kjente Oslo-damer som talte russisk. Der var f.eks.: Fru P r e b e n s e n (gift med den nåværende ambassadør i London) fru direktør Billif B a n g (President for Industriforbundet), fru Z e i n e H e n r i k s e n m.fl. - Vi traff hverandre hver 3-4 uke

hos hverandre i de respektive hjem til aftens eller midlag.

F. Jeg brakte ned fra Russland bl.a. 250 malerier, hele mitt inbo, salg og antikviteter, og dessuten flere kilo gull i klumper.

En del av dette har vi solgt i årenes løp.

De kostbare maleriene oppbevarte vi i ruller i Realbankens filial på hjørnet av Elisenbergveien og Fredrik Stamsgate i flere år før 9.4.40. Vi oppbevarte også en del malerier i Oslo Sparebank, men senere ble alt flyttet til Berlinbanken.

(Som kjøst er 50 av mine malerier , 6 tepper, 1 gobelin og andre ting kommet bort på Gimle etter frigjøringen.)

Det var verdifulle malerier i min samling. Således ble 1 av dem - en ekte Frans Hals - solgt for 250.000.- kr. i U.S.A. til et museum i California i 1936, mens minn mann ~~hadde~~ hadde oppnådd dårlige priser, og til og med ble snytt av en kunsthandler Warberg. I den anledning ble det reist straffesak mot Warberg før krigen, og han fikk 90 dagers fengsel. Arbeiderbladet og andre aviser som refererte denne sak skrev at direktør Thiis ved Nasjonalgalleriet som vitne - sakkyndig - underskreiv 10 av de 50 malerier som min mann hadde overlatt Warberg til salg. Direktør Thiis uttalte at 2 av de nevnte 10 malerier var meget verdifulle. Altså, eksempel på at der virkelig var kostbare malerier i min samling.

-0-

Jeg mener de her nevnte eksempler viser at vi måtte ha betydelige midler for å leve på en representativ måte før 9.4.40. Flere av mine bekjente fra den tid kan bevitne at det i vesentlig grad var mine ting som ble brukt eller realisert om nødvendig.

-0-

II. Vårt levesett under okkupasjonen 1940-45.

Min mann og jeg var enige om at jeg skulle representere minst mulig. Jeg visste meg offisielt 1-2 ganger om året. Resten alltid holdt jeg meg njemme, og der var mange måneder hvor jeg overhodet ikke gikk ut, ~~maxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ i den tiden vi bodde på Gimle.

Jeg levde således ytterst tilbaketrukket i alle okkupasjons

årene på Gimle. I denne tiden kjøpte jeg meg hverken smykker eller kostbart pelsverk. Jeg gikk i min gamle russiske persianerpels, som jeg brakte med fra Russland, og brukte forevrig skilutøyet som jeg hadde fra før krigen. Ofte gikk jeg i samme antrekk i årevis, men sakte selsagt å være etter forholdene "godt" kledd.

Jeg blandet meg ikke i politikk. Når jeg ikke var sammen med min mann - som jeg var meget glad i -, holdt jeg meg for det meste for meg selv.

Mitt forhold under okkupasjonen er jo forevrig omhyggelig gransket og klarlagt av politiet, og den sak som ble innledet mot meg, er som kjent henlagt.

-o-

III. Litt om min skjebne etter 1945.

I 1945 ble jeg uten bolig, uten innbo og uten nødvendige eksistensmidler. De verdier som jeg har brakt inn i fellesboet, og som jeg derfor har rådighet over og krav på, har vært under Erstatningsdirektoratets forvaltning, også etter at den sak som ble innledet mot meg var blitt henlagt. Snnå idag - etter snart 7 års forløp - har jeg ikke fått utlevert - enn si erstattet - de verdier jeg brakte inn i boet. Bostyret har i disse år behandlet meg usedvanlig og unødig strengt, særlig i de første 2 1/2 år. I tillegg til hva jeg forevrig har hatt å gjennomgå, har jeg derfor i alle disse år måttet føre en uavbrutt kamp for å få mine midler tilbake. Det gjaldt både bolig, innbo, eksistensmidler og andre verdier. Mine vanskeligheter er velkjent av Erstatningsdirektoratet. Hele denne tid siden 1945 har vært så pinfull, og min økonomiske eksistens så

v nskelliggjort av bostyret, at min helbred er blitt ødelagt.

-0-

Nå når booppgjøret skal finne sted, håper jeg man vil ta ethvert rettferdig og rimelig hensyn for å godtgjøre meg de betydelige midler jeg brakte inn i boet. Og jeg ber - så inntrengende jeg er i stand til - om at Erstatningsdirektoratet vil utvirke at jeg ved booppgjøret settes i stand til å føre en sådan eksistens som mine midler før okkupasjonen, min svekkede helbred og manglende arbeids-evne skulle tilsi.

I snart 7 år er livet gått fra meg, i sorg over det tap jeg har lidt, og i kamp for egen eksistens.

Jeg har i disse 7 år levet fra hånd til munn, og har måttet stifte gjeld for å klare meg. Selv om jeg har forsøkt å bedre min økonomi - f.eks. ved fremleie i den senere tid -, er mine faste, unngåelige utgifter store. Dette skyldes først og fremst prisstigningen, og dessuten min manglende arbeidsevne, og kravet til godt kosthold som legene har foreskrevet. Ofte er jeg syk, og er da særlig avhengig av andres hjelp.

-0-

Før okkupasjonen hadde vi - som nevnt - 3 eiendommer å reise til under ferieopphold o.l. Jeg synes det er urimelig at jeg skulle miste alle disse tilholdssteder. Flere legeerklæringer viser at det er av stor betydning for meg å ha et eget tilholdssted på landet for å kunne rekreasere meg. På grunn av mitt navn og utsatte stilling er det ikke praktisk mulig for meg å få ferieopphold i et rekreasjons-hjem. Der forlanger man at jeg skal bo under et annet navn. Jeg tvinges på denne måte til å forstille meg, og det hel-

virker slik på meg at jeg blir ennå mer nerves enn tidligere. Siste gang - da jeg prøvet å bo på Skogli Badesatorium, brøt jeg til slutt sammen, og ble sengerliggende der. Jeg ber derfor om at man treffer - om mulig - en ordning således at jeg får beholde eiendommen Funnremk, som ble kjøpt for mine penger, eventuelt får anledning til å skaffe meg en tilsvarende eiendom.

Skjønt påtalemyndigheten - som nevnt - har gransket mitt forhold under okkupasjonen, og har henlagt saken mot meg, har årene etter 1945 vært fulle av lidelser, også p.g.a. ufor skylte økonomiske vanskeligheter som følge av bobehandlingen. Mitt liv er på denne måten blitt en straff.

-ooOoo-

Jeg ber om ved booppgjøret å bli satt i stand til å føre en normal tilværelse i økonomisk henseende, svarende til den stand mine personlige kår før krigen skulle tilsi.

Oslo, februar 1952,

G.L.

-2-

1/12.1945

Det er ikke verdt å sende brev pr. post, men jeg skal sende bud og hente det når det er ferdig. Vil De være så snil å gi mig beskjed i telefon 99465, når jeg kan hente brevet.

Arbødigst

Til orientering.

3

Skriv av januar 1955 er fremdeles ikke sendt til Justisdepartementet men ligger hos advokat Sverdrup Thugeson.

Advokat G. Støylen vil gjerne ha en innstilling eller redegjørelse knyttet til saken og bestemme (ha forslag) knyttet til saken for-
melt og skal gå videre.

Advokat G. Støylen tror at det beste måte er å sende skriv av januar 1955 med brev fra ham til Justisdepartementet hvor han søker fri saksførsel og hvor han skriver at fru M. O. Står åpen for videre forhand-
lingene til forlik.

Jeg er imot advokat G. Støylens forslag og mener at kanskje man burde orientere først Stadsråd Haugland om saken ved personlig samtale for man søker fri saksførsel.

Jeg er takknemlig for Deres råd.

Det er tilstrekkelig kontanter i boet til forlik, så Staten behøver ikke beredde noget penger til det.